

TEHNIČNA ZAKONODAJA

HARMONIZACIJA ZAKONODAJE

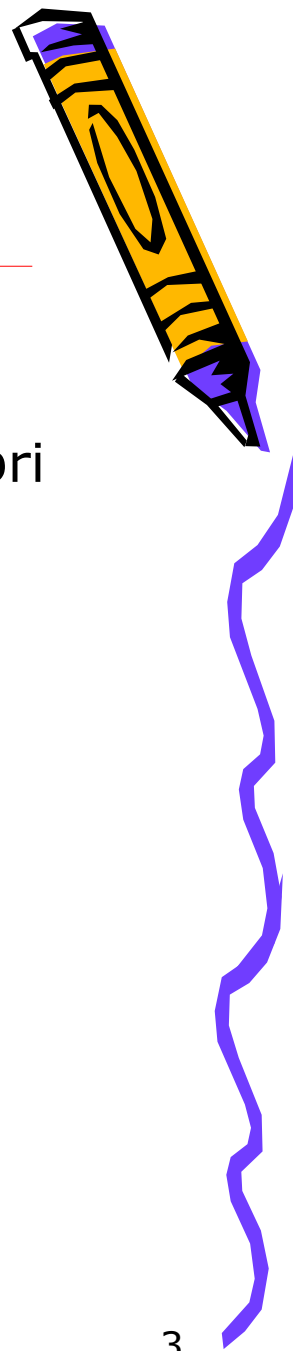
2015/16

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

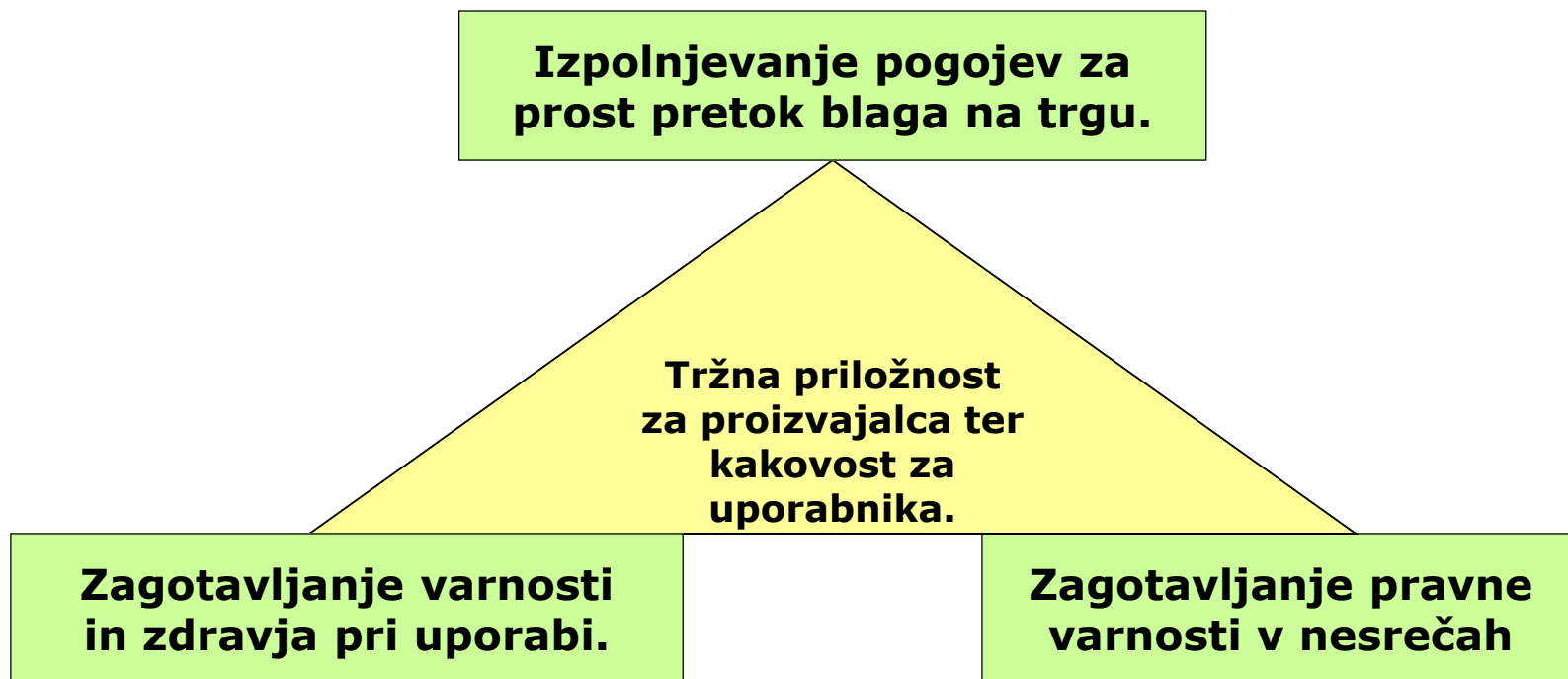
2.1 NAMEN ZAKONODAJE

Za zagotavljanje **skladnosti** (varnosti) proizvodov **z zahtevami predpisov** v RAZVOJU, PROIZVODNJI, pri MONTAŽI in v UPORABI.

Namen zakonodaje ni v predpisovanju zahtev, pač pa je njena vloga predvsem **zagotavljanje varnosti** za končne uporabnike.

Zakaj je potrebno poznavanje in upoštevanje tehnične zakonodaje ?

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.2 EU

- Leta 1951 – **Evropska skupnost za premogovništvo in jeklarstvo-ESPJ (ECSC)** – Pariška pogodba - Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg.
- Leta 1957 - **Evropska gospodarska skupnost-EGS (EEC)** in **Evropska skupnost za jedrsko energijo-ESJE (EAEC)** – Rimski pogodbi.
- Leta 1993 – **Pogodba o Evropski uniji** - Maastrichtska pogodba.
- 1.5.2004 - **Vstop Slovenije v Evropsko unijo.**

Evrópska uníja (uporablja se kratica EU) je mednarodna organizacija evropskih držav, ustanovljena leta 1993 s Pogodbo o Evropski uniji (Maastrichtsko pogodbo).

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.3 HARMONIZACIJA

Evropska unija trenutno šteje **28 držav članic**, ki so nekaj svoje suverenosti oziroma zakonodajnih pristojnosti prenesle na EU.

http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/index_sl.htm

Harmonizacija (prilagajanje, približevanje, usklajevanje) in **implementacija** obstoječe Slovenske zakonodaje z Evropsko.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.4 PECA

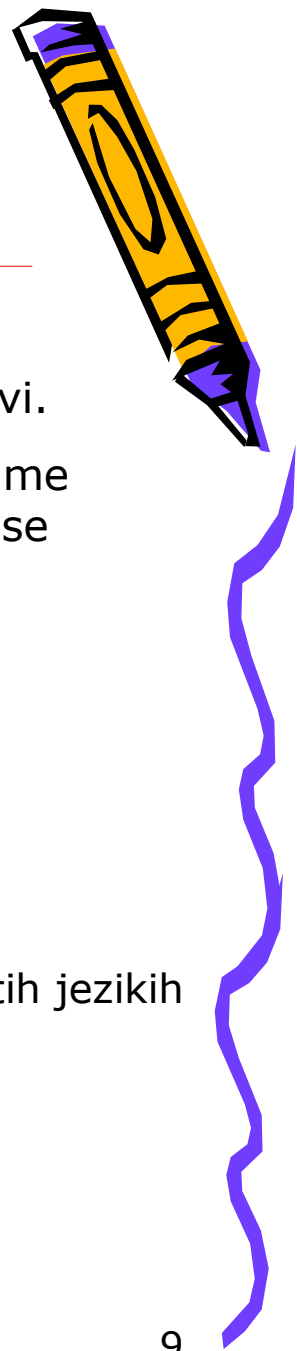
Slovenija je prek predstavnikov Ministrstva za gospodarstvo 26.11.2002 v Bruslju z EU podpisala protokol **PECA** k **Pridružitvenemu sporazumu** RS z EU.

Protokol PECA (naziv v angleškem jeziku: Protocol to the Europe Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products), je **protokol o ugotavljanju skladnosti izdelkov in sprejemljivosti industrijskih izdelkov.**

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.5 ZNAČILNOSTI EU ZAKONODAJE

Zakonodaja članic EU temelji na **primarni** in **sekundarni** regulativi.

Primarna regulativa zajema konvencije, pogodbe, akte, sporazume in druge splošne dokumente. Primarno zakonodajo predstavljajo vse ustanovne pogodbe in njihove dopolnitve ter pristopne pogodbe.

Sekundarna regulativa zajema direktive, predpise, sklepe in priporočila.

Za članstvo mora imeti država usklajeno nacionalno zakonodajo s primarno in sekundarno zakonodajo EU.

[Uradni list Evropske unije](#) izhaja vsak delovni dan v dvajsetih jezikih in obsega tri serije:

L (zakonodaja)

C (informacije in objave).

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.5 ISKALCI ZAKONODAJE

SLOVENSKA ZAKONODAJA:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/> ... Register predpisov

<http://www.dz-rs.si/> ... Državni zbor RS

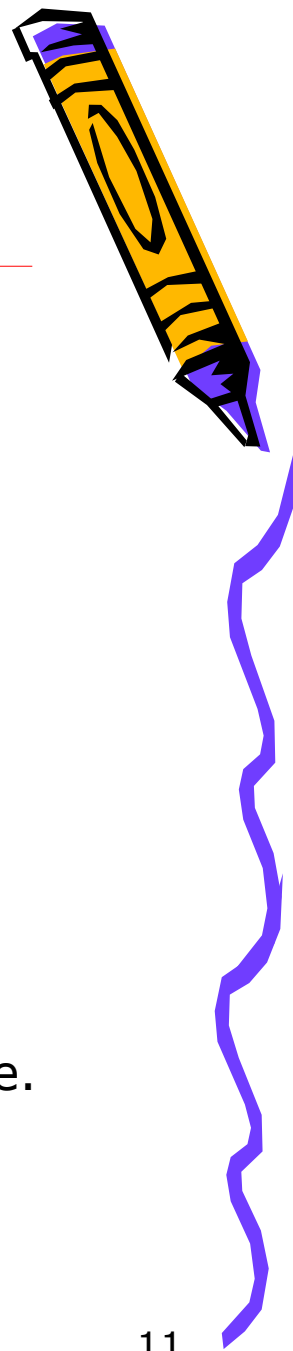
<http://www.iusinfo.si/> ... IUS INFO

EVROPSKA ZAKONODAJA:

<http://europa.eu/>

<http://eur-lex.europa.eu/>

EUR-Lex omogoča celovit dostop do Evropske zakonodaje.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

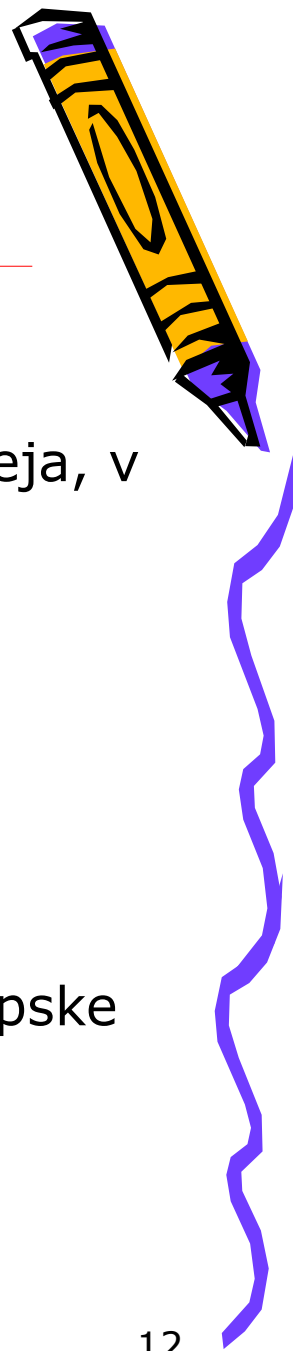
2.6 NOTRANJI TRG

NOTRANJI TRG Evropske unije je področje brez meja, v katerem so zagotovljene štiri temeljne svoboščine:

PROST PRETOK

BLAGA, LJUDI, STORITEV IN KAPITALA.

To predstavlja osnovo za gospodarsko krepitev Evropske unije.

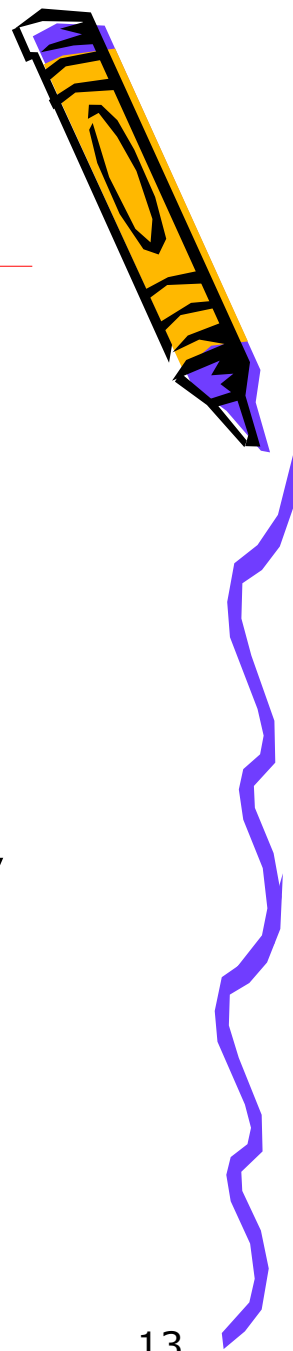

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.7 PROST PRETOK BLAGA

Omogoča, da se lahko proizvodi, ki so zakonito proizvedeni ali trženi v eni od držav članic, **prosto gibljejo** po vsej Skupnosti (Evropski gospodarski prostor) + Norveška, Islandija in Liechtenstein.

Prost pretok omogoča potrošnikom večjo PONUDBO, hkrati pa pospešuje KONKURENČNOST.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.7 PROST PRETOK BLAGA

Prost pretok blaga temelji na:

- preprečevanju nastajanja novih ovir za trgovanje;
- medsebojnem priznavanju;
- tehnični harmonizaciji.

2015/16

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.8 NOVI PRISTOP ("New approach")

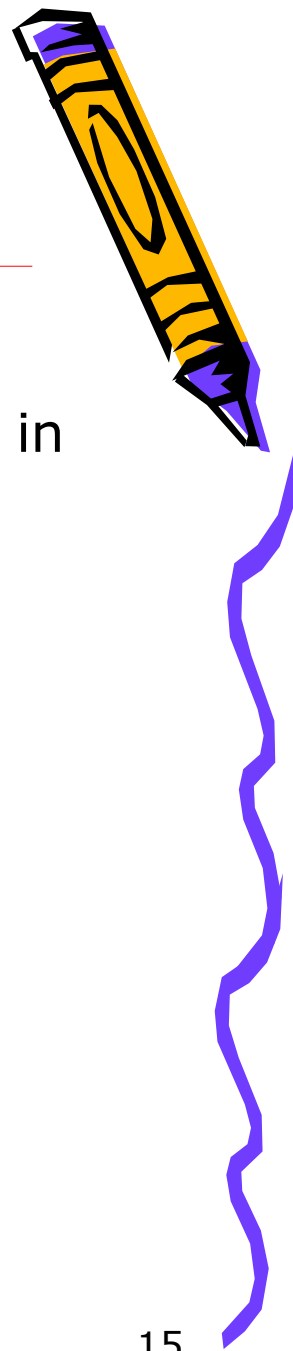
Proizvod mora biti varen, zakonodaja za tehnične proizvode pa ne sme omejevati tehničnega napredka in novih tehnologij ???

NOVI PRISTOP v tehnični zakonodaji je način priprave zakonodaje, ki loči med BISTVENIMI ZAHTEVAMI in TEHNIČNIMI REŠITVAMI za izpolnjevanje bistvenih zahtev.

<http://www.newapproach.org/>

2015/16

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.9 STARI PRISTOP

V **STAREM PRISTOPU** za vsak izdelek obstaja ločena **direktiva**, ki vsebuje zelo **podrobne tehnične specifikacije**, vendar pri prenosu direktiv v posamezne nacionalne zakonodaje niso dovoljene dodatne zahteve.

Stari pristop ni bil uspešen predvsem zaradi oblike sprejemanja direktiv, ko je bila potrebna **soglasna odobritev direktive** s strani ministrskega sveta, čemur je sledil prenos direktive v nacionalne zakonodaje. Tak način sprejemanja direktiv je bil dolgotrajen in ni sledil tehničnemu napredku, zato se je oblikovala nova metoda usklajevanja tehničnih zahtev, tako imenovani novi pristop.

Kako premagati različnost različnih ?

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.10 NOVI/STARI PRISTOP

Od leta 1985.

Posamezne direktive ne pokrivajo več posameznih proizvodov, temveč skupine proizvodov.

V njih so določene t.i. temeljne zahteve, to so **minimalne zahteve za javno zdravje, varnost, zaščito potrošnikov in okolja**.

Direktive novega pristopa niso podrobne tehnične specifikacije, temveč opis nevarnosti, ki se jim je treba izogniti.

Izdelek, ki izpolnjuje temeljne zahteve direktiv, ima dovoljen dostop na vse trge držav članic.

Tehnične podrobnosti so zapisane v **harmoniziranih evropskih standardih**, ti pa so preoblikovani v nacionalne tehnične zahteve ali v nacionalne standarde.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.11 NAČELA NOVEGA PRISTOPA

- Evropska zakonodaja govori v **DIREKTIVAH NOVEGA PRISTOPA** le o **bistvenih zahtevah, ki jim morajo zadostiti proizvodi**. Izpolnjevanje bistvenih zahtev je obvezno. Države članice morajo svojo zakonodajo popolnoma uskladiti z direktivami novega pristopa.
- **Proizvajalec lahko skladnost** svojih proizvodov z bistvenimi zahtevami **doseže na različne načine**. Najbolj običajen način je z uporabo harmoniziranih standardov, kjer so opisane posamezne tehnične specifikacije.
- Za proizvode, izdelane v skladu s harmoniziranimi standardi, velja domneva o skladnosti z bistvenimi zahtevami.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.11 NAČELA NOVEGA PRISTOPA

V **letu 2008** je v evropskem pravnem redu prišlo do sprememb na področju novega pristopa. Le-te so v Sloveniji postale pravno veljavne s 1. januarjem 2010. Rezultat te revizije so naslednji trije pravni akti:

UREDBA (ES) št. 764/2008 o medsebojnem priznavanju (določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici) in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES;

UREDBA (ES) št. 765/2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93;

SKLEP št. 768/2008/ES o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS.

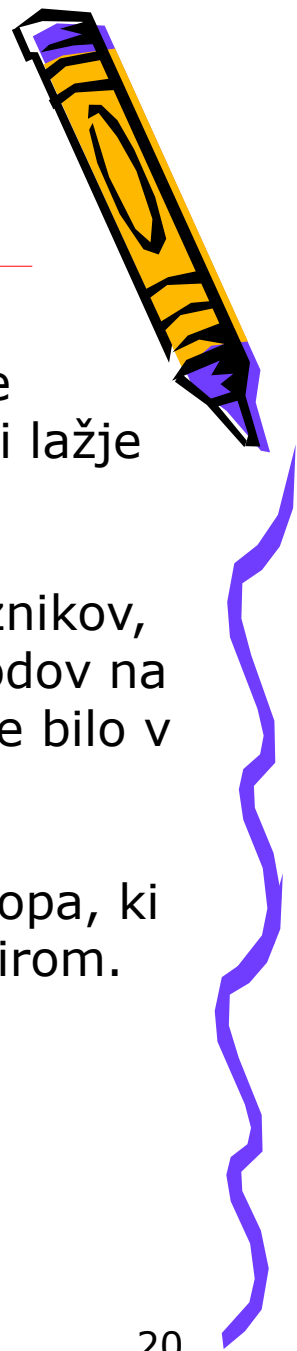
2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.11 NAČELA NOVEGA PRISTOPA

Ta skupna določila so bila izboljšana z namenom, da bi bile direktive bolj konsistentne in da bi jih bilo mogoče v praksi lažje in bolje izvajati.

Dodani so novi elementi kot npr. definicija obveznosti uvoznikov, kar je pomemben element pri zagotavljanju varnih proizvodov na trgu EU, predvsem tistih, ki prihajajo iz tretjih držav kjer je bilo v zadnjih nekaj letih največ negativnih izkušenj.

Sklep je podlaga za revizijo trinajstih direktiv novega pristopa, ki jih Evropska komisija usklajuje z novim zakonodajnim okvirom.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.11 NAČELA NOVEGA PRISTOPA

Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1) = Uradni list RS, št. 17/11

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.11 NAČELA NOVEGA PRISTOPA

Revizija in usklajevanje 13 direktiv Novega pristopa

Prva direktiva, ki je že usklajena z novim zakonodajnim okvirom je Direktiva 2009/48/ES o **varnosti igrač** (direktiva je začela veljati 20.7. 2009 in mora biti prenesena v pravni red držav članic v dveh letih od uveljavitve).

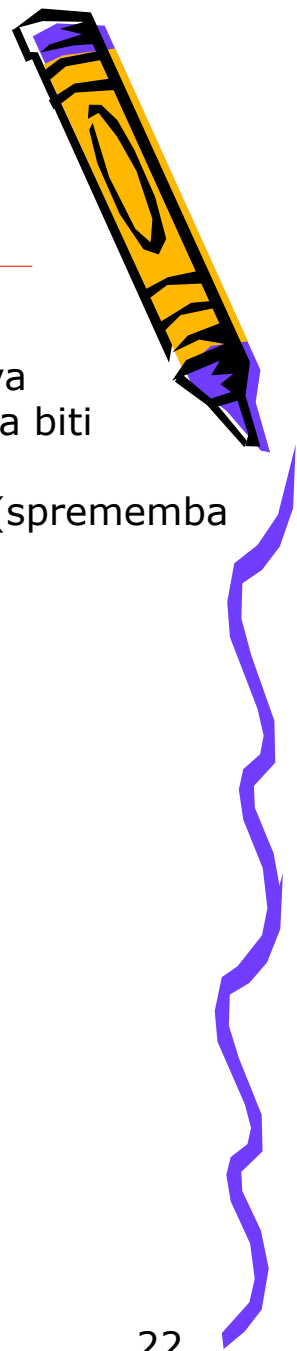
V obravnavi na Svetu EU je tudi predlog uredbe o **gradbenih proizvodih** (sprememba obstoječe direktive o gradbenih proizvodih).

Zaključena je že obravnava direktive o **premični tlačni opremi**.

Naslednja direktiva, ki je predvidena za obravnavo na Svetu, je direktiva o **rekreacijskih plovilih**.

Sledile ji bodo ostale direktive za:

električne proizvode za uporabo znotraj določenih nizkonapetostnih mej,
elektromagnetno združljivost,
eksplozive za civilno rabo,
enostavne tlačne posode,
ne-avtomatske tehtnice,
proizvode in opremo za uporabo v potencialno eksplozivnih atmosferah,
dvigala,
tlačno opremo,
merilne instrumente in
optične izdelke.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.12 DIREKTIVE

Direktive ali smernice (directives) določajo rezultat, ki naj ga dosežejo, a prepuščajo posameznim državam članicam prosto obliko in način implementacije.

Trenutno je v Evropski skupnosti več kot 21 direktiv novega pristopa, ki pokrivajo znaten del tehničnih proizvodov.

Direktive se nanašajo na proizvode, ki se prvič pojavljajo na trgu ali so dani v uporabo v Skupnosti.

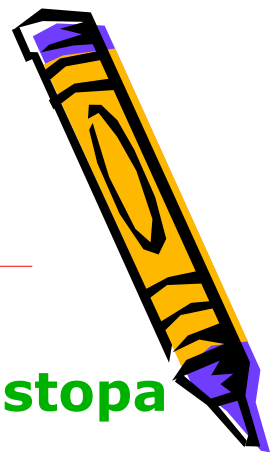
http://www.mgrt.gov.si/si/delovna_podrocja/notranji_trg/sektor_za_proizvode_in_blagovne_rezerve/

http://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking/index_en.htm

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.12 DIREKTIVE

Najpomembnejše trditve o direktivah novega pristopa

- Direktive govorijo o bistvenih zahtevah za proizvode.
- Tehnične specifikacije so podane v standardih, ki niso obvezujoči.
- Za proizvode je potrebno opraviti postopke ugotavljanja skladnosti.
- Za proizvode, izdelane v skladu s harmoniziranimi standardi, velja domneva o skladnosti z bistvenimi zahtevami.
- Direktive novega pristopa zahtevajo označevanje proizvodov s CE.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.13 BISTVENE ZAHTEVE

Temeljno načelo novega pristopa je omejitev zakonodaje le na BISTVENE ZAHTEVE, za katere obstaja javni interes.

Te zahteve se še posebej ukvarjajo z **zaščito zdravja, varnostjo uporabnikov in varstvo lastnine** ter **varovanja okolja**.

Bistvene zahteve so predpisane v prilogah direktiv in vključujejo vse, kar je potrebno za dosego ciljev direktive.

Temeljna tehnična zakonodaja

Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP)

Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP)

Zakon o varnosti zdravja pri delu (ZVZD)

Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS)

Zakon o standardizaciji (ZSTa-1)

Zakon o akreditaciji (ZAKr)

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.14 PREGLEDNICA ZAKONODAJE ZA PROIZVODE

Pri prevzemanju direktiv je bilo potrebno upoštevati logiko in strukturo zakonodaje ES:

“vertikalni predpisi” in **“horizontalni predpisi”** .

Zakonodaja o posameznih proizvodih

		HARMONIZACIJA		NEHARMONIZACIJA	
		EU – DIREKTIVE, UREDBE		DRŽAVA	BREZ
Pristop		TEHNIČNA	DRUGA		
		STARI	NOVI		
Horizontalna zakonodaja		SPLOŠNA VARNOST PROIZVODOV			
		ODGOVORNOST ZA PROIZVOD			

Nekateri “vertikalni predpisi” tvorijo celoto le z upoštevanjem “horizontalnih predpisov”.

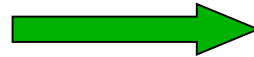
2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.14 PREGLEDNICA ZAKONODAJE ZA PROIZVODE

Dva od najbolj znanih in pomembnih "horizontalnih predpisov" na področju proizvodov sta:

Direktiva o splošni varnosti proizvodov (GPSD 2001/95/ES)

Zakon o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 101/03)

Direktiva o proizvajalčevi odgovornosti za proizvod (PLD 85/374/EGS).

Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 14/03)

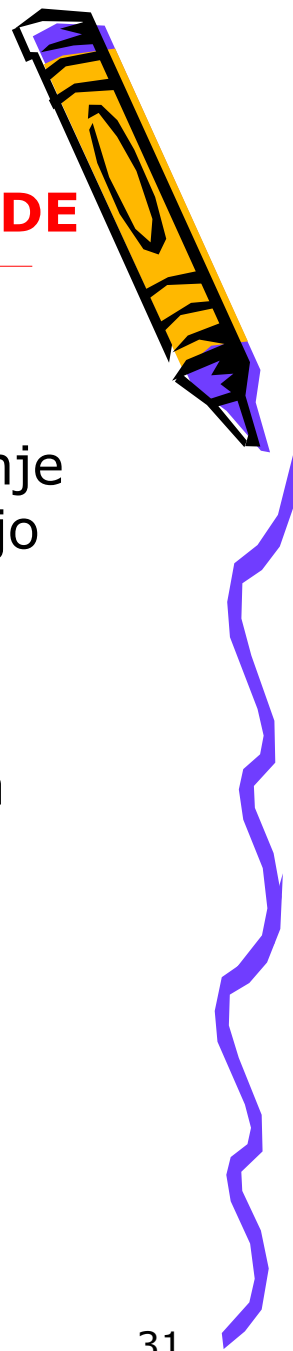

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

2.14 PREGLEDNICA ZAKONODAJE ZA PROIZVODE

Splošna varnost proizvodov pomeni predpisovanje zahtev za vse tiste proizvode, za katere ne obstajajo posebni predpisi.

Na ta način se proizvajalci in trgovci obvezujejo, da lahko dajo na trg samo varne proizvode.

2. TEHNIČNA ZAKONODAJA V EU

Proizvajalcem in uporabnikom so na voljo sistemi izmenjave povratnih informacij "Network":

RAPEX – sistem hitre izmenjave informacij o nevarnih proizvodih

ICSMS – informacijski sistem za izmenjavo informacij o nadzoru

CIRCABC – izmenjava informacij pristojnih državnih organov

2015/16

